

[Ninn-Hansen.]

fået tilslutning fra finansudvalgets flertal. Jeg håber, at dette eksempel er tilstrækkelig klart til at sige noget af, hvad vi har ment med denne bestemmelse, og jeg anser det i hvert fald for vigtigt, at vi får indsat noget i den retning, således at folketinget, at lovgivningsmagten, ikke skal stivne i grundlovens regler, men at man også får mulighed for at følge den praksis, der bliver tale om.

Jeg er taknemlig for, at ministeren ikke havde nogen bemærkninger at gøre til § 5 b angående oplysningspligten for ministre. Det er noget, vi lægger overordentlig megen vægt på. Det er noget af det mest afgørende i forbindelse med forslagene, at det bliver klart, at ministre har denne vidtgående oplysningspligt. Jeg mener altså også, at en minister skal kunne drages til ansvar, hvis han fortier, også hvis der sker fortielser i udvalgsmøder. Det er en del af tingets virksomhed, og når vi lægger vægt på disse bestemmelser, skyldes det selvfølgelig også det forhold, som jeg forstår også er afgørende for tingets højtærede formands stilling til en ministeransvarlighedslov, at vi må sikre det høje tings kontrolmulighed og virksomheden i øvrigt.

K. B. Andersen: Selv om det ikke er noget dagligdags spørgsmål, vi beskæftiger os med i dag, er det jo heller ikke noget i folketinget ukendt problem, det drejer sig om.

Det er 15. samling siden 1849, hvor et forslag om ministeransvarlighed er til behandling, men altså hidtil uden resultat. I flere tilfælde har der været tale om vedtagelser i folketinget af forslag, der af den ene og den anden grund ikke nåede gennem landstinget, og da et forslag endelig i samlingen 1938-39 nåede gennem begge ting, var det knyttet til den grundlov, der ikke klarede folkeafstemningens skær.

Nu er de mange tilløb jo ikke i sig selv et argument for, at vi skal have en særlig lov om ministeransvarlighed. Der er i løbet af årene siden 1849 sket en sådan udvikling — markeret bl. a. ved de særlige straffelovsregler fra 1866 og fremad, ved den parlamentariske statsskiiks gradvise anerkendelse og endelige grundlovsfæstelse, ved de ændrede grundlovsregler om foreløbige love i 1915 — en sådan udvikling, at baggrunden

for kravet om en særlig lov om ministeransvarlighed er en helt anden i dag end i 1849.

Hvorfor skal vi da have en ministeransvarlighedslov?

Ja, der er jo det såkaldte løfte i grundlovens § 13. Som den højtærede minister allerede har sagt, og som vi jo også ved fra andre løfteparagraffers historie, er der her ikke tale om en retsregel, men alene om en programmerklæring. Det er da også betegnende, at kommissionen anbringer ordet løfte i citationstegn og i øvrigt som sin konklusion på dette punkt udtaler, at spørgsmålet om gennemførelse ikke kan grundens på nogen pligt i henhold til § 13, hverken en retspligt eller en politisk forpligtelse, men — jeg beder om tilladelse til et kort citat nu og flere senere —:

„alene på grundlag af forfatningspolitiske overvejelser over dens hensigtsmæssighed.“

Betænkningen antyder endog, at man i forfatningskommissionen af 1946 skulle have været inde på spørgsmålet om helt at stryge denne løfteparagraf, der altså ikke handler om noget løfte i egentlig forstand, men undlod det, for at det ikke skulle give anledning til en tro på en ændret realitetsindstilling til spørgsmålet om ministeransvarlighed. Når ordføreren for forslagsstillingerne, det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, indleder sin fremsættelse med ordene om, at forslagsstillingerne med dette forslag har ønsket at

„opfylde dette løfte, der allerede i den første grundlov blev givet om en særlig lovgivning for ministeransvarlighed“, så er dette egnet til at vildlede, idet der for det første aldrig er givet noget løfte om en særlig lovgivning, men alene om en lovgivning, og den har vi, og for det andet ikke er tale om noget løfte i den forstand, hvori dette ord almindeligt anvendes.

En ministeransvarlighedslov kan heller ikke begrundes med det ganske indlysende, at vi må dog have lovregler om dette forhold. Som allerede nævnt og som fremhævet af den højtærede minister har vi jo sådanne regler. Spørgsmålet er alene om betimeligheden af at samle dem, eventuelt udbygge dem i en særlig lov på området.

Når der i fremsættelsen tales om, at det i grundloven fastlagte parlamentariske ansvar ikke kan være tilstrækkeligt til be-